

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

Матеріали VII науково-практичної інтернет-конференції

«Наукові тенденції формування агротехнологій»

25-26 квітня 2019 року

Полтава

Матеріали VII науково-практичної інтернет-конференції «Наукові тенденції формування агротехнологій»

/ Редкол.: М. Я. Шевніков (відп. ред.) та ін. Полтавська державна аграрна академія, 2019. – 113 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених науковцями Полтавської державної академії та інших навчальних і наукових закладів Міністерства освіти і науки України, науково-дослідних установ НААН

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

М. Я. Шевніков - доктор с. – г. наук (відповідальний редактор);

О. А. Антоненко - кандидат с. – г. наук (заступник відповідального редактора);

О. С. Пипко - кандидат с. – г. наук ;

С. В. Філоненко - кандидат с. – г. наук .

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агротехнологій та екології ПДАА, протокол № 8 від 2 квітня 2019 року

УДК 663.63:631.5(477.5)(292.485)

ВПЛИВ ОКРЕМИХ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЧИНИ ПОСІВНОЇ В УМОВАХ НЕДОСТАТНЬОГО ЗВОЛОЖЕННЯ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ

Єремко Л.С., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва

Бужин В.М., здобувач вищої освіти СВО «Магістр» факультету агротехнологій та екології

Полтавська державна аграрна академія

Загострення проблеми дефіциту білка рослинного походження пов'язане зі значним скороченням обсягів виробництва зернової продукції основних зернобобових культур. Нині їх частка у загальній структурі посівних площ України не перевищує 10 %, що нижче за науково обґрунтовані значення на 10–30 % [1].

Зменшення витрат матеріально-технічних та енергетичних ресурсів, викликане погіршенням фінансово-економічного стану більшості агроформувань, призвело до порушення технологічного процесу вирощування культур даної групи і, як наслідок, зниження їх урожайності та якості продукції. Нині особливої актуальності набуває питання з розробки та впровадження ресурсозберігаючих і екологічно безпечних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що характеризуються найбільш повним використанням біокліматичних ресурсів регіону. Однією з них є чина посівна.

Основними біологічними особливостями даної культури є холодостійкість (насіння проростає при температурі 2–3 °С, сходи витримують приморозки до мінус 5–8 °С), посухостійкість на початкових етапах розвитку.

Насіння чини містить 28–30% білка, 45–47% крохмалю, 1% олії, 4–5% клітковини, 2,5–3% золи, а 1 ц зеленої маси – до 2,8 кг перетравного протеїну, 21,5 кормових одиниць, 760 мг каротину й усі необхідні для тварин мінеральні солі.

Культура використовується для виготовлення круп, борошна, крохмалю, дерті, комбікорму, трав'яного борошна, сіна, силосу, сінажу [2], у технічній промисловості – для отримання казеїну, пластмас, а в фармацевтичній – фітогемаглютеніни насіння застосовуються як інгібітори росту пухлин та стимулятори фагоцитарної активності клітин людини [3].

Одним із основних факторів, що визначають інтенсивність ростових процесів рослин, формування їх продуктивності є забезпеченість в онтогенезі основними елементами мінерального живлення.

Мета роботи – визначення ефективності застосування мінеральних добрив, та біологічного препарату комплексної дії Ризогумін у агротехнологічному процесі вирощування чини.

За результатами проведених досліджень, внесення мінеральних добрив покращувало умови формування індивідуальної продуктивності рослин чини посівної, про що свідчить збільшення їх висоти щодо контролю на 1,1-2,3 см, кількості бобів і зерен з однієї рослини на 1,7-2,2 і 7,2-10,0 шт. відповідно, маси 1000 зерен на 6,6-26,2 г. Найвищі значення даних показників були відмічені у варіанті внесення $N_{20}P_{60}K_{60}$.

За сівби іноккульованого насіння на фонах мінерального удобрення, що вивчалися інтенсивність лінійного росту та процесу накопичення органічної речовини рослинами підвищувалася щодо варіантів, де даний агротехнічний прийом не застосовувався.

Відповідно до збільшення індивідуальної продуктивності рослин зростала і урожайність посівів. Найвищою (2,67 т/га) вона була у варіанті поєднання інокюляції насіння та внесення мінеральних добрив дозою діючої речовини $N_{20}P_{60}K_{60}$.

Таким чином, в умовах недостатнього зволоження лівобережного Лісостепу, проведення допосівної інокюляції насіння мікробіологічним препаратом комплексної дії Ризогумін та внесення мінеральних добрив, як окремі агротехнологічні прийоми сприяють підвищенню зернової продуктивності посівів чини посівної до рівня 1,89 та 2,06-2,57 т/га відповідно, а їх поєднання дозволяє отримувати 2,16-2,67 т зерна даної культури з 1 га.

ЛІТЕРАТУРА

1. Москалець В. В. Вплив мікробних препаратів на інтенсивність фіксації атмосферного азоту / В. В. Москалець, В. К. Шинкаренко, В. І. Москалець // Агроекологічний журнал. – 2006. – № 3. – С. 32–36.
2. Лавренко С. О. Розробка елементів технології вирощування чини посівної на зрошуваних землях Півдня України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. с.-г. наук: спец. 06.01.09 «Рослинництво» / С. О. Лавренко. – Херсон, 2005. – 25 с.
3. Вишнякова М. А. Потенциал хозяйственной ценности и перспективы использования российских видов чины / М. А. Вишнякова, М. О. Бурляева // С.-х. биология. – 2006. – № 6. – С. 10–14.